

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-306/16

António Fernando Maio Marques da Rosa
prieš
Varzim Sol – Turismo, Jogo e Animação SA

(*Tribunal da Relação do Porto* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga – Direktyva 2003/88/ES – 5 straipsnis – Savaitės poilsio laikas – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta bent viena poilsio diena per septynių dienų laikotarpį – Laikotarpiai, per kuriuos dirbama daugiau nei šešias dienas iš eilės“

Santrauka – 2017 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

Socialinė politika — Darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga — Darbo laiko organizavimas — Savaitės poilsio laikas — Minimalus 24 valandų nepertraukiamas savaitės poilsio laikas — Pareiga suteikti šį minimalų poilsio laiką vėliausiai dieną, einančią po šešių iš eilės dirbtų dienų — Nebuvimas — Pareiga suteikti minėtą minimalų poilsio laiką per kiekvieną septynių dienų laikotarpį

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/88 3, 5, 6 straipsniai, 16 straipsnio a ir b punktai ir 22 straipsnio 1 dalies a punktas; Tarybos direktyvos 93/104, iš dalies pakeistos Direktyva 2000/34, 5 straipsnis)

1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyvos 93/104/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų, iš dalies pakeistos 2000 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/34/EB, 5 straipsnis ir 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų 5 straipsnio pirma pastraipa aiškintini kaip nereikalaujantys, kad minimalus 24 valandų nepertraukiamas savaitės poilsio laikas, į kurį darbuotojas turi teisę, būtų suteikiamas vėliausiai dieną, einančią po šešių iš eilės dirbtų dienų, bet reikalaujantys, kad jis būtų suteiktas per kiekvieną septynių dienų laikotarpį.

Pirma, dėl Direktyvos 2003/88 5 straipsnio teksto pažymėtina, kad iš jo matyti, jog valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad per kiekvieną septynių dienų laikotarpį kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į minimalų 24 valandų nepertraukiamo poilsio laiką ir Direktyvos 2003/88 3 straipsnyje nurodomų 11 kasdienio poilsio valandų. Vis dėlto šiame straipsnyje nenurodoma, kada turi prasidėti šis minimalus poilsio laikas, todėl jis gana lankstus, kiek tai susiję su minėto momento pasirinkimu.

Kaip savo išvados 40 punkte nurodė generalinis advokatas, šio straipsnio tokį aiškinimą pagrindžia skirtingos Direktyvos 2003/88 kalbinės versijos. Daugumoje minėto straipsnio kalbinių versijų, tarp jų versijose anglų, vokiečių ir portugalų kalbomis, numatyta, kad minimalus nepertraukiamo poilsio laikas turi būti suteikiamas „už“ kiekvieną septynių dienų laikotarpį. Kitos versijos artimesnės versijai prancūzų kalba, kurioje nurodyta, kad savaitės poilsis turi būti suteikiamas „per“ kiekvieną septynių dienų laikotarpį.

Antra, dėl nagrinėjamų žodžių konteksto pažymėtina, kad jis patvirtina šį pažodinį aiškinimą. Šiuo klausimu atkreiptinas dėmesys į tai, kad keliose Direktyvos 2003/88 nuostatose Sąjungos teisės aktų leidėjas vartojo žodžius „pamatinis laikotarpis“ tam, kad nustatytų terminą, kuriam nepasibaigus turi būti suteiktas minimalus poilsio laikas. Taip daroma, be kita ko, šios direktyvos 16 straipsnio a punkte, kuriame nurodyta, kad taikydamos 5 straipsnį valstybės narės gali nustatyti ne didesnę kaip 14 dienų pamatinį laikotarpį. Nors tai aiškiai nenurodyta, pastarajame straipsnyje nurodytas septynių dienų laikotarpis taip pat gali būti laikomas pamatiniu laikotarpiu (šiuo klausimu žr. 1996 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Taryba, C-84/94, EU:C:1996:431, 62 punktą*).

Taigi šiomis aplinkybėmis pamatinis laikotarpis gali būti apibrėžiamas kaip nustatytas laikotarpis, per kurį turi būti suteiktas tam tikras iš eilės einančių poilsio valandų skaičius, neatsižvelgiant į momentą, kada šis poilsis suteikiamas. Toks apibrėžimas išplaukia *mutatis mutandis* iš Direktyvos 2003/88 16 straipsnio b punkto ir 22 straipsnio 1 dalies a punkto. Pagal pirmą nuostatą valstybės narės gali numatyti, kad taikant šios direktyvos 6 straipsnį pamatinis laikotarpis neturi viršyti keturių mėnesių. Antroje nuostatoje numatyta, kad joks darbdavys negali reikalauti darbuotojo per septynias dienas dirbti daugiau kaip 48 valandas, apskaičiuotas kaip šio 16 straipsnio b punkte nurodyto pamatinio laikotarpio vidurkis. Todėl vienodo darbo valandų padalijimo nereikalaujama.

Trečia, dėl Direktyvos 2003/88 tikslų reikia priminti, kad ja siekiama veiksmingai ginti darbuotojų saugą ir sveikatą. Atsižvelgiant į šį pagrindinį tikslą, kiekvienam darbuotojui reikia, be kita ko, suteikti atitinkamus poilsio laikotarpius (2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, 92 punktas* ir 2015 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Komisija / Graikija, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:840, 51 punktas*). Tuo tikslu šios direktyvos 5 straipsnio pirmoje pastraipoje visiems darbuotojams numatytas minimalus nepertraukiamas savaitės poilsio laikas.

(žr. 39, 40, 42, 43, 45, 51 punktus ir rezoliucinę dalį)